

# Heç kim uğurlarımıza kölgə sala bilməz

Dezinformasiya yaymaqla ölkəmizi hədəfə alanların məkrli niyyətləri iflasa məhkumdur

Günümüzdə rəqəmsal texnologiyaların sürətli inkişafı informasiya mühitinin də genişlənməsinə səbəb olub. Lakin bu, həm də manipulyasiya və dezinformasiyaların yayılması üçün yeni imkanlar açıb. Faktıdır ki, qlobal informasiya müharibəsinin əsas vasitələrindən biri ölkələrin daxili və xarici təhlükəsizliyini təhdid edən dezinformasiyadır. Mövcud reallıqları təhrif etmək, ictimai rəyi çaşdırmaq və beynəlxalq imicə zərər vurmaq məqsədilə saxta məlumatlar, feyk xəbərlər rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə sürətlə yayılır. Bu üsulların məqsədi yalnız saxta məlumatların yayılması deyil, həm də ictimai rəyin formalaşdırılmasına təsir göstərmək, beynəlxalq ictimaiyyətdə şübhə yaratmaq və siyasi qərarların qəbuluna dolayı yolla təsir etməkdir.

Bu mənada Azərbaycanın da intensiv və sistemli şəkildə dezinformasiya hücumlarına məruz qalması həm diqqət çəkir, həm də müəyyən suallar doğurur.

Bu günlərdə Davosda Dünya İqtisadi Forumu "Qlobal Risklər Hesabatı"nı ("Global Risks Report") açıqlayıb. Dezinformasiyanın qlobal miqyasda ciddi təhlükə kimi qiymətləndirildiyi hesabatla görə, dezinformasiya, saxta məlumatlar Azərbaycan üçün 2026-cı ildə əsas risk kimi göstərilir.



## Ölkəmizi informasiya müharibəsinin hədəfinə çevirən səbəblər

Azərbaycan daxili inkişafı, beynəlxalq müstəvidə mövqelərinin güclənməsi ilə dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilib. Dünyanın enerji təhlükəsizliyində tutduğu yer, qlobal nəqliyyat dəhlizləri üçün körpü rolunu oynaması, yürütdüyü beynəlxalq diplomatik fəaliyyət ölkəmizin strateji əhəmiyyətini daha da artırır. Bakının postmünaqişə dövründə irəlilətdiyi sülh gündəliyinin uğurlu bəhrələri hazırda regional sabitlik, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq mühitinin təmsalında özünü göstərir. Qlobal çağırışlara fəal qoşulması, dünya nizamının formalaşdırılmasında birbaşa rol oynaması ilə ön plana çıxan ölkəmiz, həm də çoxqütblü dünyada sərbəst siyasət yürütməsi, Şərqlə Qərb, Şimalla Cənub arasında milli maraqlarının tələb etdiyi qızıl orta və prinsipial mövqe sərgiləməsi sayəsində də diqqətləri üzərinə çəkir. Habelə Azərbaycanın türk dünyasının lokomotivinə çevrilməsi, Orta Asiya, yaxın Şərq, Avropa ölkələri ilə hərtərəfli əlaqələri, dünyanın iqtisadi-siyasi nəhəngləri ABŞ və Çinlə dostluğa və etibarlı tərəfdaşlığa əsaslanan və uğurla inkişaf edən münasibətləri də bunu təsdiqləyir. Bütün bu uğurların fonunda Azərbaycana qarşı dezinformasiya və feyk xəbər kampaniyalarının intensivləşməsi də müşahidə olunur. Yuxarıda misal çəkdiyimiz və daha sadalamadığımız faktorlar bəzi güclər üçün Azərbaycanı informasiya müharibəsinin hədəfinə çevirir. Bu da danılmaz və təəssüfləndirici reallıqdır ki, bir ölkənin uğuru nə qədər çox görünürsə, onun etibarını sarsıtmaq üçün dezinformasiya bir o qədər intensivləşir ki, buna Azərbaycana davamlı edilən informasiya hücumlarının, hibrid müharibələrin təmsalında da şahidlik edirik.

Bu günlərdə sosial şəbəkə platformalarında fəaliyyət göstərən bir sıra hesablar vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin adından "deepfake" texnologiyası tətbiq olunmaqla hazırlanmış, reallığı əks etdirməyən və saxta məzmunlu video yayılıb.

Bununla bağlı Medianın İnkişafı Agentliyindən bildirilib ki, süni intellektin köməyi ilə hazırlanmış, ictimai rəyi çaşdırmağa yönələn bu dezinformasiya Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı münasibətləri zədələməyə, iki qardaş ölkə arasında mövcud olan strateji müttəfiqliyə xələl gətirməyə və qarşılıqlı etimadı sarsıtmağa xidmət edir: "Cəmiyyəti yalnız rəsmi mənbələrin verdiyi informasiyaya inanmağa, jurnalistləri, ictimai fəalları bu kimi hallara qarşı hər zaman prinsipiallıq nümayiş etdirməyə, saxta və yalan məlumat əsaslı kampaniyaların, "deepfake" texnologiyaları ilə məzmun yaratma tendensiyasının vüsət aldığı bir şəraitdə sayıq olmağa səsləyirik.

Eyni zamanda sosial şəbəkə platformalarının sahiblərini və müvafiq qurumları zərərli və saxta məzmunun operativ şəkildə aradan qaldırılması, bu tip halların qarşısının alınması üçün effektiv mexanizmlərin tətbiqi istiqamətində tədbirlər görməyə dəvət edirik".

## Sistemli təhlükə mənbəyi

Təbii ki, ölkəmizə qarşı informasiya hücumları bununla məhdudlaşmır və davamlı xarakter daşıyır. "Qlobal Risklər Hesabatı"na görə, dezinformasiya, saxta məlumatlar Azərbaycan üçün bu il əsas risk kimi göstərilir. Bu isə ona qarşı sistemli şəkildə mübarizə aparmağın vacibliyini ortaya qoyur.

Yanvarın 21-də Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun təşkilatçılığı, Medianın İnkişafı Agentliyinin və Azərbaycan Mətbuat Şurasının tərəfdaşlığı ilə keçirilən "Dezinformasiya: qlobal miqyasda və Azərbaycan reallığında ən ciddi təhlükə kimi" mövzusunda ictimai müzakirənin də məqsədi dezinformasiyanın müasir dövrdə yaratdığı çağırışların, onun qlobal, regional və milli səviyyələrdə təsirlərinin müzakirə edilməsi və bu çağırışlara qarşı mümkün birgə yanaşmaların qiymətləndirilməsi idi.

Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun İdarə Heyətinin sədri Ramil İskəndərli bildirib ki, dezinformasiya müasir dövrdə təkcə informasiya sahəsini deyil, ictimai sabitliyi, dövlət-vətəndaş münasibətlərini, demokratik institutları hədəfə alan sistemli təhlükəyə çevrilib: "Bu mövzuda vətəndaş cəmiyyəti həmişəkindən daha həssas olmalı, saxta məlumatları vaxtında ifşa etməli, onun tirajlanmasının qarşısında səddə çevrilməlidir. Dünya İqtisadi Forumunun dezinformasiyanı Azərbaycan üçün əsas risk kimi göstərməsi ciddi siqnaldır".

Müasir dövrdə informasiya təhlükəsizliyi həm də dövlət təhlükəsizliyinin ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Azərbaycanın əldə etdiyi siyasi, iqtisadi və geosiyasi uğurlar onun beynəlxalq mövqelərini möhkəmləndirdikcə, bu mövqeləri zəiflətməyə yönəlmiş dezinformasiya kampaniyalarının artması qaçılmazdır.

Bu çağırışlara qarşı effektiv mübarizə yalnız dövlət institutlarının deyil, həm də media, vətəndaş cəmiyyəti və fərdi istifadəçilərin informasiya savadlılığının gücləndirilməsinə bağlıdır. Informasiya müharibəsində qalibiyyət həqiqətlərin, reallığın düzgün təqdimatından birbaşa asılıdır. Bu mənada hər kəsin üzərinə düşən vəzifəni məsuliyyətlə yerinə yetirməsi sayəsində Azərbaycan da informasiya cəbhəsində mövqelərini daha da möhkəmləndirəcək.

*Yasəmən MUSAYEVA,  
"Azərbaycan"*